

BibleWorks 10

Copyright 2017 Bible Works, LLC. Michael S. Bushell, Michael D. Tan i Glenn L. Weaver. USB. \$389. Program 10.0.8.133 (MCW 10-31)
CodeWeavers, Inc. Norfolk, VA, USA

BibleWorks 10 trenutačno je na tržištu najbolja kompjutorska programska podrška za biblijsku egzegezu i studiranje Biblije. Ova programska podrška sadrži brzu tražilicu, sveobuhvatno unakrsno istraživanje te pruža korisna sredstva za analizu biblijskog teksta. Pomaže kod studiranja Biblije na izvornim jezicima, istraživanja suvremenih prijevoda i obogaćuje proučavanje Biblije.

BibleWorks 10 sadrži tekstove grčkog Novoga zavjeta, hebrejskog Staroga zavjeta, Septuagintu i više od 40 prijevoda Biblije, primjerice na engleski, njemački, francuski, latinski, španjolski, korejski itd. Ova je zadnja verzija *BibleWorks 10* dodala Bibliju na hrvatskom jeziku, urednika dr. Jure Kaštelana i dr. Bonaventure Dude. Također, mogu se dodati vlastite verzije Biblije na *BibleWorks 10*. Nekoliko različitih izvornika grčkoga Novog zavjeta, LXX i hebrejski Stari zavjet imaju vlastite morfološke verzije. *BibleWorks 10* sadrži rječnike za grčke i hebrejske leksikone te različite grčke i hebrejske gramatike. Program nudi raznovrsne engleske prijevode Biblije, apokrifne, djela Josipa Flavija, Tomino Evanđelje, targume, pseudoepigrafe, djela od Filona iz Aleksandrije, Mišnu, apostolske oce itd. Mogu se pronaći i tekstovi na grčkom s mnogo rukopisa, uključujući sinajski i aleksandrijski kodeks. Latinski tekstovi uključuju tekstove apostolskih otaca, Josipa Flavija i Vulgatu. Hebrejski tekstovi sadrže ediciju Starog zavjeta s morfologijom, targume, moderni hebrejski i sirijski hebrejski Stari zavjet, Pešitu i Lenjingradski kodeks.

BibleWorks 10 može se koristiti na Windows i Mac kompjutorima. Postoje tri glavna prozora za istraživanje, prelistavanje i analiziranje. Glavna statusna linija sadrži mjesto za poruke, prelistavanje, analizu riječi, bilješke za retke i poglavlja, bilješke prijevoda, naglaske, samoglasnike, Qere i Kethib postavke. Prozor za istraživanje omogućuje vidjeti tekst koji se proučava. Može se izabrati i čitati različite verzije na modernim i biblijskim jezicima istodobno. Primjerice, može se kliknuti na riječ grčkog teksta i automatski će se pojaviti definicija te riječi. Prozor za analizu sadrži prostor za proučavanje, sažetak izvora, prostor za bilješke, uredništvo, kontekst i analizu, prostor za rukopis itd. Ako kliknete na drugu riječ koju želite proučiti, indikator za analizu automatski će pokazati egzegetske rječnike na toj riječi. Ova kompjutorska podrška omogućuje istraživanje nekoliko stvari odjednom, držeći ih istovremeno otvorenima. Moguće je micati kompjutorski miš na izabranom tekstu i raditi na svim relevantnim djelovima kolekcije gramatičkih i leksičnih referenci *BibleWorks 10*. *BibleWorks 10* ima stupce na zaslonu i omogućuje prilagođenu upotrebu različitih boja za lakše korištenje.

Paralelne verzije prozora mogu prikazati Bibliju u paralelnim stupcima, pri-

mjerice hebrejski i grčki u povezanim paralelnim prozorima. Moguće je koristiti funkciju istraživanja hebrejskog teksta na grčki i grčkog na hebrejski. Nadalje, može se izabrati bilo koja riječ i o njoj dobiti sve važne informacije. Također, biblijskim recima koji se proučavaju mogu se dodati bilješke i bit će automatski vidljive kad se otvore retci. Nadalje, sadrži i zanimljivu knjižnicu biblijskih slika.

Korisnici mogu kopirati i preslikati tekstove u vlastite kompjutorske radne memorije. *BibleWorks 10* koristi različite vrste tipova slova za grčke i hebrejske jezike. Različiti tipovi slova mogu biti korišteni u Windows i Mac radnim memorijama za obradu riječi i tekstova te se mogu printati. Moguće je voditi bilješke na grčkom, hebrejskom, engleskom i drugim jezicima te ih prebaciti u izabrani tip slova. *BibleWorks 10* sadrži dva kompletna seta dijagrama grčkog i Novog zavjeta, kartice s grčkim i hebrejskim riječima s audiopostavkama i grafikone.

Koristim *BibleWorks* godinama i, kako je dobivao na kvaliteti, tako sam bila sve zainteresiranija za njegovo korištenje. Ovo je najbolja kompjutorska programska podrška za osobno proučavanje Biblije i biblijskih jezika, za različita proučavanja, pripremu predavanja te za pisanje članaka i knjiga. Ovaj program za proučavanje Biblije ima bezbroj mogućnosti. Riječ je o najuređenijem i najnaprednijem biblijskom programu za egzegezu i tekstualnu analizu u svrhu uspješnog proučavanja Biblije. Najveću korist od korištenja *BibleWorks 10* mogu imati svećenici, pastori, studenti teologije, aktivni kršćanski laici, kršćanski pisci i znanstvenici. Možemo reći da je ovaj program neophodan za svakoga tko namjerava predano proučavati Bibliju i biblijske jezike.

Svi početnici mogu pronaći korisne upute i videa na internetskoj stranici BibleWorks <https://www.bibleworks.com> i na samom programu How-To Videos (Online). Video programi su napravljeni u namjeri da pomognu korisnicima uspješno upotrebljavati ovaj kompjutorski program. Korisni su zbog postupnih uputa o tome kako koristiti kompjutorsku podršku. Ovaj odličan program može uštedjeti puno vremena nudeći puno korisnih izvora.

Lidija Gunjević

Duane Litfin

Pavlova teologija propovijedanja: apostolski izazov umjetnosti uvjeravanja u antičkom Korintu

Downer's Grove, Illinois USA, IVP Academic, 2015, 401.

U *Pavlovoj teologiji propovijedanja*, umirovljeni predsjednik učilišta Wheaton College, Duane Litfin, razmatra Pavlovu "filozofiju retorike", odnosno još relevantnije, njegove "teologije propovijedanja", putem egzegetske analize 1. Korinćanima 1-4 kroz prizmu klasične grčko-rimske retorike. Litfin objašnjava da njegova studija ne predstavlja općeniti komentar na odjeljak niti razmišljanje o